

המדינה כולה סערה. אמות הסיפים רעדו. לשם מה?

תיבצנו תנמיננו

סימן שאלה שני: האם אפשר לסמוך על הדתיים? משה שחל לוחש שכן. עוזי ברעם לוחש שכן. הרבה מאוד יועצים ממושקפים וחלקיקרפנים לוחשים שכן. אבל לך תאמין: תמיד עלול מישורו מן הדתיים להתחיל ולציין על קדושת „האחרות הלאומית“, ואז כל האחרים יתחילו לשיר במקלה שמימית: אחרות! אחרות! אחרות!

הדתיים מפולגים בין חמש מיפלגות ועשרות פלגים ותת-פלגים. מסתבר שקשה מאוד לסמוך עליהם. עלולה להיווצר התרוצצות פנימית, שתוביל לתהוהוהוהו. מבלי שרוח אלוהים תרחף עליו.

לדתיים יש אינטרס ברור בהיווצרות ממשלה צרה, שתהיה תלויה בהם. אולם בפוליטיקה מעורבים האינטרסים כנסטימנטים, ואין התוצאה ידועה מראש.

ואם אי-אפשר לסמוך על הדתיים, מתמוטטת התוכנית כולה בכנייזיקלפים.

כזובות. הדתיים לא היו איתו. הדתיים לא רצו.

הם הסבירו בשיחות פרטיות שהשעה אינה כשרה. הם רוצים, אבל הציבור שלהם עדיין אינו מוכן, הרב אליעזר שך לא אישר, הרבי מגור לא הסכים, גדולי התורה וחכמי התורה עדיין אינם מוכנים, האמתלה אינה די טובה. הפעם זה לא יילך. אולי בפעם הבאה, אם ירצה השם (ועוד כל מיני משגיחים עליונים).

פרס מצא את עצמו במצב המביך של מפקד פלוגת-שרשים שצעק „קדימה!“ והתחיל לדהור, כשהחרב מונפת בידו, ובהציצו מעל לכתפו הוא נוכח לדעת שהפלוגה לא שמעה את הקריאה ומשחקת ששיבש. לא נעים.

בלי הדתיים, אין ממשלה. אילו המשיך פרס לדהור, היה מגיע להצבעת אי-אמון כלי רוב, ואז היה באמת צריך ללכת לנשיא. לכן התחיל הרב פרץ לפרוח. הבהרות והתנצלויות נשרו מן העצים כמו עלי-שלכת. הדראמה הגדולה הפכה לקומדיה, והקומדיה לפארסה.

מוחמד לא הלך אל הדר, והדר לא הלך אל אף עכבר. ממשלת-ישראל חיה וקיימת, ואריאל שרון מטייל בשמה בעולם.

ריאל שרון הטיח בפני שימרון פרס השמעה נוראה. הוא טען ששימרון פרס וזמם לעשות שלום עם אש"ף. **לא סחות ולא יותר! היתכן השמעה מבווערת, נלוצה, שפלה ומאוסה יותר?**

לשימרון פרס יש הרבה סבלנות, אבל גם לאורך-הרוח שלו יש גבול. מול פני השמעה נתעבת זו הוא התקומם.

הוא הכריז שאינטרסו הוא הולך לפטר את השר שרון. לא יכירו מקומו בממשלה, אם הוא מעלה עליה עלילות מחפירות שכאלה. הרי אין כמוהו, כפרס. הלוחם באש"ף! הרי אין כמוהו המקדש מלחמה על הפלסטינים: רק אדם ניקלה וגסריוח יכול להעלות על דל שפיתותיו את האפשרות שהוא. שימרון פרס, וזמם לעשות שלום עימם: שלום? חס ושלום!

וכך סערו הסערות, תיווכו המתווכים ופרצו הפרצים, עד שאריאל שרון חזר בו והתנצל והבהיר: לא היה ולא נברא! שימרון פרס לא רוצה לנהל משאומתן עם אש"ף ממשלת-ישראל אינה זוממת לעשות שלום עם הפלסטינים! וגם לא עם הסורים! ברוך השם. המשבר הלך. הכל חזר לקדמותו.

אפשר להתייחס אל המיבצע של השבוע שעבר בצורות שונות.

אפשר לראות בו חזרה כללית. לקראת הצגה שתיערך בקרוב. אבל לפעמים מתגלים בחזרה הכללית פגמים כה רבים במחזה, עד כי מחליטים להורירו מן הקרשים עוד לפני עלות המסך בהצגת הבכורה.

אפשר לראות במיבצע פליטה מוקדמת. תחת להמתין בפתיחת האש עד שרואים את „הלכן בניגיים“ של היריב, נורתה יריה בטרם עת. עכשיו יודע היריב מה ממתין לו, והוא ייזהר כפליים.

אם זהו סוף המערכה? בוודאי שלא. זהו סוף של קרב אחד, קרב קטן, קרוב.

התוכנית הגדולה בעינה עומדת. החותר הבלתי נלאה ניגש, בדרכו, לקרביה-הזינוק של המירוץ הבא, אחרי שנבשל במירוץ הקודם.

הוא בוודאי למד את הלקח. עיסקר-שרון אינם אמתלה טובה

ה נראה כמו פליטון שנכתב בירי אנטי-ציוני, אבל זה נכתב עליידי פרשני ישראל.

לכאורה זהו סיפור המשבר הממשלתי הגדול שהתרחש בשבוע שעבר.

לכאורה. שהרי מה שקרה במציאות היה שונה לגמרי.

התסריט האמיתי היה זה: זה מכבר רוצה שימרון פרס לסלק את הליכוד מן הממשלה. גם האמריקאים רוצים בכך.

הזמן מתחיל לדחוק, מפני שזה צריך לקרות זמן ניכר לפני מועד הרוטציה, שהוא אוקטובר 1986.

פרס אינו רוצה לפרק את הממשלה וללכת לנשיא. אילו עשה כן, היה מאשר את החשד המקונן בלב רבים, שהוא אדם בלתי-אמין, שמילתו אינה מילה והבטחתו אינה הבטחה. (האם היית קונה מכונת משומשת מאיש זה? האם היית עושה עימו הסכס-רוטציה?)

אילו „הלך לנשיא“, היה פרס עומד לפני שוקת-שבורה. היה עליו להרכיב ממשלה חדשה, צרה, בעזרת הדתיים — ואלה היו צריכים להחליט אם להצטרף אליו, ובאיוה מחיר, והדברים היו מסתבכים.

לכן, בכל מבול הדיבורים של השבוע האחרון, לא נשמע מפי פרס אף פעם אחת הפסוק: „אני אלך לנשיא“. הוא אמר: „אני אלך עד הסוף — להסקת מסקנות.“

רק יצחק שמיר דיבר על הצורך של פרס „ללכת לנשיא“. פרס אינו רוצה לפרק את הממשלה. הוא רוצה שהליכוד יפרוש ממנה, מרצונו החופשי, ולעיני כל העם.

או יוכל פרס לטעון, בצדק, שהוא לא הפר שום הסכם. אם הליכוד פורש מרצונו ומותר על הרוטציה, מה יכול הוא — פרס — לעשות?

אז גם לא יצטרכו הדתיים להחליט אם להצטרף לממשלה צרה. הם יישארו ששויט בממשלה הקיימת. יציאת הליכוד מתוכה אינה מחייבת את הדתיים. לא יהיה צורך ללכת לנשיא כדי להשמיע באוזני מליצות רמות על „אחרות לאומית“. יהיה די במקדומימכר קטן על ההטבות הנסופות לדתיים — חוקים, כסף, מישרות — והכל יישאר על מקומו, בלי הליכוד.

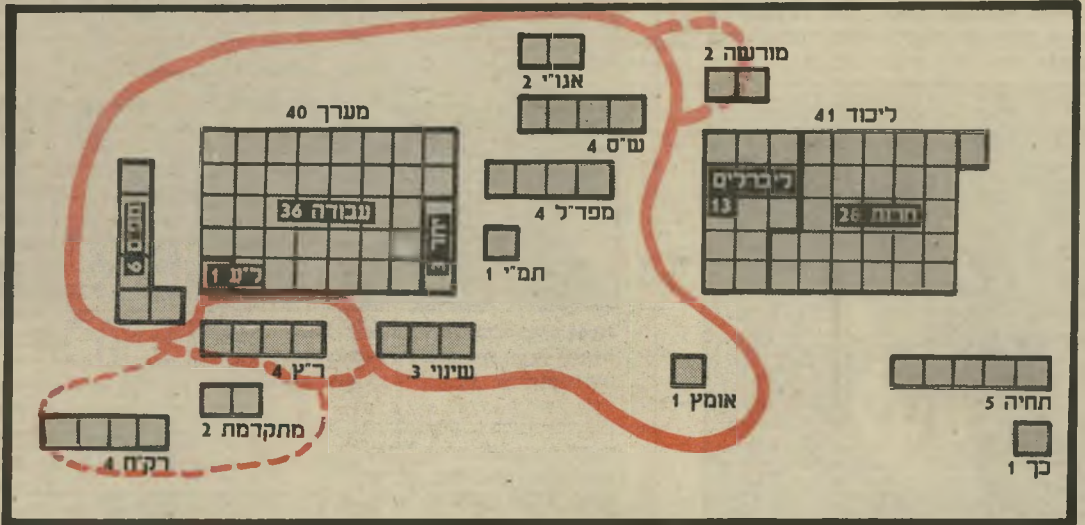
הממשלה תעמוד רק במיבחה אחד — הצעת אי-האמון שתוגש עליידי הליכוד כבנסת. הדתיים יצביעו בעד הממשלה שהם חברים בה, ויצדיקו זאת כמילים פיות, כשהם מטילים על הליכוד את האחריות להחלת האחרות. מפיס לחזור ולממשלה, ר"ץ תצביע בעדה, הרשימה המתקדמת תימנע, וכך גם רק"ץ 66*65 יצביעו בעד הממשלה (זה תלוי בחצי מורשה), 48*49 יצביעו נגד, 6 יימנעו. הממשלה תינה מרוב בטוח.

וזהו התיכנית של שימרון פרס. אם רוב הפרשנים והשחקנים לא הבינו אותה, ואם אחרים מן „המומרי חים“ קושקשו בקמקום, אין זו אשמתו של ראשי הממשלה.

שימרון פרס הוא חותר בלתי-נלאה, והוא חתר להשיג את מנוקשו בשבוע שעבר.

הוא לא המתין להזדמנות פוליטית, כשהמלך חוסיין יסכים למשוה שיהיה מקובל על הציבור, ושהליכוד לא יוכל להסכים לו. היה נדמה לו שאריאל שרון הוא כלי-כך בלתי-פופולארי, עד כי די בפיתוריו כדי להשיג את המטרה המיוחלת. פרס יפטר את שרון בשל האשמותיו הפרועות, הליכוד ייאלץ להיגרר אחרי שרון, במצלמות האורות מוכנים — אקשן!

אבל זה לא הסתדר כך. לפרס שלל יועצים ועוררים וחברים, וכל אחד מהם חכם ופיקח מרעהו, וכולם יחד אמרו לו: יאללה, רויץ קדימה, הדתיים איתך! פרס התחיל לרוץ, ואז התברר לו שהעצצות היו

אפשר לראות בו גם פעולת-ריכוך או סיור אלים, כדי לגלות את עמדות היריב ולהחליטם לקראת ההתקפה העיקרית שתבוא. השאלה היא: מי יצא מן המיבחה הזה כמנצח ומי כמנוצח, מי התחזק ומי נחלש?

מנצח האמיתי הוא, כמובן, הרב יצחק פרץ. תודות למיבצע זה הוא נכנס לליגה הלאומית של הפוליטיקאים.

הוא דחק את רגליו של יוסף בורג, וש"ס דחקה את רגלי המפר"ל, ככות הקובע במתנה הלאומי, כמתווך, כלשוני-מאזניים, כמי שנותן את הטון.

זה יכול לפגוע באגודת-ישראל, שחלמה על חיסול האפיוורה של ש"ס ועל החזרת כוחיה לעצמה. לא עוד. ש"ס היא עתה כוח פוליטי, ופרץ הוא דמות מקובלת בציבור ובתיקשות.

פיקחותו, התבטאותו המתונה, לשונו המיזרחית הנעימה, סיגנונו המנומס — כל אלה עשו את שלהם.

(האם מישורו שם לב לכך שפרץ הוא, בעצם, האנטי-תיזה האישית המוחלטת לאריאל שרון?)

יתכן שזוהי התוצאה המוצקה היחידה של המשבר כולו.

ריאל שרון? האם הפסיד או הרוויח? גם זה וגם זה.

הוא הפסיד, כי מנהיג מסוגו, הפונה אל היצרים הבסיסיים של ציבור פרימיטיבי, אסור לו להיראות הלש ולהיות מושפל.

שרון הוא מצליח מפני שהוא שופע כוח, מפני שהוא מגלם את כל התכונות אשר ציבור זה רוצה לראות במנהיג. תדמית זו נפגעה עתה, ונפגעה קשה.

(המשך בעמוד 38)

לסילוק הליכוד. דרוש משהו הרבה יותר מהותי — למשל איזשהו הסכם עם חוסיין שייראה כצעד גדול קדימה. שיהיה מקובל על הדתיים ופופולארי ברחוב, ושהליכוד לא יוכל לקבל אותו.

או יתחיל כל התרגיל מחדש. פרס יעשה מה שיעשה. הליכוד יצעק חמס. שרון ידרוש שלא להיכנע. שמי ייאלץ להיגרר אחרי שרון, הליכוד יעזוב. הדתיים, כפקודת השם והרב שך, יישארו בממשלה, כי פיקוח-נפש דוחה פרישה. תהיה הצבעת-אמון, וכך.

פרס ינסה שוב, ושוב, ושוב. אחריו שקבע אפי מרזגיה, ידבק בה בעקשנות. כזה הוא.

אלם פרשת השבוע מעלה כמה סימני-שאלה לגבי האסטרטגיה כולה.

סימני-שאלה ראשון: מהי האמתלה המתאימה, שתענה על הצרכים?

מרב ועם על טענות שרון הנכנס פרס את עצמו עוד יותר למילכוד 23, שהוא „דרוש שלום בלי אש"ף, אבל אי-אפשר שלום בלי אש"ף“. הוא התחייב בכל הקדוש והיקר שלא לנהל משא ומתן עם אש"ף, במישרין או בעקיפין. שאלה גדולה היא אם המלך יכול לנהל משאומתן בלי אש"ף, במישרין או בעקיפין.

בלי המלך ובלו משאומתן — אין אמתלה.

הליכוד יבלע ברצון כל צפרדע אחרת.

אולי ועידה בינלאומית בהשתתפות ברית-המועצות? זה תלוי. זה תלוי קודם כל בתוצאות הדו-השיח ההיסטורי בין רונלד רגן ומיכאל גורבצ'וב. אם לא יהיו תוצאות חיוביות, יתכן שלא תהיה גם הסכמה אמריקאית לוועידה בינלאומית בהשתתפות הסובייטים, וכלי זה לא יוכל חוסיין ללכת למשאומתן.

כלומר: כלל לא ברור אם תוך הורשייב-שלושה (הזמן דוחק!) תימצא האמתלה הטובה, שתכריח את הליכוד לפרוש מן הממשלה והנאותיה, בעל בורחה.